

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Prese un informācija

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 47/05

2005. gada 31. maijs

Tiesas spriedums lietā C-438/02

Krister Hanner

ZVIEDRIJAS ZĀĻU MAZUMTIRDZNICĪBAS MONOPOLS IR PRETRUNĀ KOPIENU TIESĪBĀM

Attiecīgā monopola – Apoteket – zāļu atlases sistēma var radīt nelabvēlīgu stāvokli citu dalībvalstu zāļu tirdzniecībai salīdzinājumā ar Zviedrijas zāļu tirdzniecību.

Kopš 1970. gada Zviedrijā zāļu mazumtirdzniecība ir uzticēta *Apoteket*, valsts kontrolē esošai sabiedrībai, kurai ir tirdzniecības monopols.

Pārkāpjot Zviedrijas tiesisko regulējumu, sabiedrība *Bringwell International AB* 2001. gadā Stokholmā pārdeva divpadsmit *Nicorette Plåster* (nikotīna plāksteru) un *Nicorette Tuggummi* (nikotīna košļājamās gumijas) iepakojumus, kas Zviedrijā tiek uzskatīti par zālēm. Zviedrijas iestādes uzsāka Hanneru kunga kriminālvajāšanu, kurš tajā laikā bija *Bringwell* ģenerāldirektors.

Zviedrijas tiesa, kas izskata šo lietu, uzdeva Eiropas Kopienu tiesai vairākus jautājumus, lai noskaidrotu, vai zāļu tirdzniecības monopols ir pretrunā Kopienu tiesībām.

Vispirms Tiesa konstatēja, ka *Apoteket* ir "valsts monopols, kuram ir komerciāls raksturs" Kopienu tiesību izpratnē.

Kopienu tiesības, nepieprasot pilnīgu valstu monopolu atcelšanu, paredz to **pielāgošanu tā, lai nepastāvētu nekāda dalībvalstu pilsoņu diskriminācija**. Attiecībā uz **tirdzniecības monopoliem** Tiesa jau ir nospriedusi, ka nav pieļaujami monopoli, kas ir veidoti tādā veidā, ka **citu dalībvalstu preču tirdzniecībai tiek radīts nelabvēlīgāks stāvoklis, salīdzinot ar attiecīgajā valstī ražoto preču tirdzniecību**.

Tiesa šajā sakarā norāda, ka starp Zviedrijas valsti un *Apoteket* noslēgtais līgums neparedz ne iepirkumu plānu, ne konkursa sistēmu, kuras ietvaros ražotāji, kuru preces nav izvēlētas, varētu iegūt informāciju par izvēles lēmuma pamatojumu un apstrīdēt šo lēmumu neatkarīgā

kontroles iestādē. Gluži pretēji – izskatās, ka atbilstoši šim līgumam *Apoteket* principā ir pilnīga rīcības brīvība izvēlēties preču sortimentu.

Tāpat šis līgums nenodrošina visa veida diskriminācijas novēršanu, un Zviedrijas valdība nav pieminējusi nevienu citu pasākumu, kas varētu kompensēt šo garantiju trūkumu.

Šādu iemeslu dēļ Tiesa ir konstatējusi, ka *Apoteket* **zāļu atlases sistēma var radīt nelabvēlīgu stāvokli citu dalībvalstu zāļu tirdzniecībai** un ka minētais tirdzniecības monopols nav pielāgots tā, lai attiecībā uz citu dalībvalstu zālēm novērstu diskrimināciju. Tādējādi tas ir pretrunā Kopienas tiesībām.

Tiesa piebilst, ka ekskluzīvo tiesību piešķiršanu, kas ir pretrunā ar Kopienas tiesībām, var **pamatot**, ja ekskluzīvās tiesības piešķir uzņēmumam, kuram ir uzticēti pienākumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi vai ja pienākumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi izpildi var nodrošināt tikai šādu tiesību piešķiršana un tirdzniecība netiek ietekmēta tādā veidā, kas ir pretrunā Kopienas interesēm.

Tomēr, **nepastāvot atlases sistēmai, kas izslēdz visa veida diskrimināciju** attiecībā uz citu dalībvalstu zālēm, attiecīgais tirdzniecības monopols nav pamatojams.

Līdz ar to Tiesa nosprieda, ka **Zviedrijas zāļu mazumtirdzniecības monopols ir pretrunā Kopienas tiesībām.**

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pieejams šādās valodās: FR, EN, DE, ET, LT, LV, SV, IT

Pilns sprieduma teksts atrodams Tiesas Interneta mājas lapā

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=lv>

Parasti tas pieejams pēc plkst. 12.00 (CET) pasludināšanas dienā.

Ja vēlaties iegūt plašāku informāciju, sazinieties ar Gitte Stadler kundzi,

tālr.: (00352) 4303 3127, fakss: (00352) 4303 3656